

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 15)

**Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında
Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu
Raporu (1/292)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11-196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

Eki : 11536 Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.101-1084/4411

5.11.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.9.1996 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

GEREKÇE

Belarus'un bağımsızlığını ilan etmesinden sonra gelişmeye başlayan Türkiye-Belarus ilişkileri çerçevesinde Cumhurbaşkanı düzeyinde ilk ziyareti Belarus Cumhurbaşkanı Alyaksandr Lukas-

henka'nın 24-26 Temmuz 1996 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret teşkil etmiştir. Belarus Cumhurbaşkanı'nın bu ziyareti, eski Dışişleri Bakanımız Sayın Erdal İnönü'nün 7-8 Ağustos 1995 tarihlerinde Minsk'e yaptığı ziyaret ile yeni bir döneme giren Türk-Belarus ilişkilerine ivme kazandırmış ve yeni işbirliği projelerini gündeme getirmiştir.

Ziyaret sırasında Sayın Cumhurbaşkanımız ile Belarus Cumhurbaşkanı arasında 8 Ağustos 1995 tarihinde Minsk'te parafe edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" imzalanmıştır.

Bu Antlaşma, Türkiye ile Belarus arasında mevcut dostluk ve işbirliği ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Antlaşma, Türkiye, Belarus ilişkilerine muhteva ve yeni boyutlar kazandırılmasını amaçlamakta ve iki ülke arasındaki ilişkilerde açılan yeni bir dönemin ahdi temelini oluşturmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

1.7.1999

Esas No : 1/292

Karar No : 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 1 Temmuz 1999 tarihli 3 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Belarus'un bağımsızlığını ilan etmesinden sonra gelişmeye başlayan Türkiye-Belarus ilişkilerinin daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacını taşıyan Tasarı, Komisyonumuzca uygun bulunarak kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Kâmrân İnan</i>	<i>B. Suat Çağlayan</i>
Van	İzmir
Sözcü	Üye
<i>Mehmet Kaya</i>	<i>Ali Tekin</i>
Kahramanmaraş	Adana
Üye	Üye
<i>Müjdat Kayayerli</i>	<i>Nesrin Ünal</i>
Afyon	Antalya
Üye	Üye
<i>Agah Oktay Güner</i>	<i>Teoman Özalp</i>
Balıkesir	Bursa
Üye	Üye
<i>Hasan Erçelesi</i>	<i>Mahmut Erdir</i>
Denizli	Eskişehir

Üye

M. Bedri İncetahtacı

Gaziantep

Üye

Ayfer Yılmaz

İçel

Üye

Hüseyin Kansu

İstanbul

Üye

Rahmi Sezgin

İzmir

Üye

Basri Coşkun

Malatya

Üye

Bırol Büyüköztürk

Osmaniye

Üye

Mustafa Yaman

Giresun

Üye

Azmi Ateş

İstanbul

Üye

Osman Yumakoğulları

İstanbul

Üye

Cevdet Akçalı

Kütahya

Üye

M. Necati Çetinkaya

Manisa

Üye

M. Cengiz Güleş

Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 24 Temmuz 1996 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

M. Sağlam

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı V.

B. Şeker

Devlet Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H.U. Söylemez

Devlet Bakanı V.

Y. Erez

Devlet Bakanı

B. Şeker

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A.Güll

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı

A. C. Tuğç

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Ağar

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Turizm Bakanı

B. Yücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELARUS CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Aşağıda taraflar olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek, Helsinki Nihai Senedi, Yeni Bir Avrupa İçin Paris Yasası ve Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı süreci çerçevesinde kabul edilen diğer belgelerle üstlendikleri yükümlülükleri teyid ederek, Silahsızlanma anlaşmalarının Avrupa ve uluslararası güvenliğe etkin katkısını vurgulayarak, Uluslararası ilişkilerde dostluk, anlayış, karşılıklı güven ve işbirliği ortamının güçlendirilmesi gereğine inanarak ve bu amaçlara katkıda bulunma kararlılıklarını açıklayarak, Avrupa'da cepheleşmenin aşılmasını mümkün kılan tarihi değişimleri memnuniyetle karşılayarak,

Demokratik, barışçı ve birleşik bir Avrupa'nın inşasına katkıda bulunma kararlılıklarını açıklayarak,

Hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, çoğulcu demokrasi, özgürlük gibi ortak değerlere dayalı bir Avrupa düzeninin geliştirilip güçlendirilmesi kararlılığı ile,

Ülkeleri arasında siyasi, ekonomik, bilimsel, teknik, çevre, insani ve kültürel alanlarda gelişen işbirliği ilişkilerinin yeni bir temel üzerinde daha da geliştirilmesi arzusuyla ve bu işbirliğinin ahdi temellerini güçlendirmek amacıyla,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE 1

Taraflar, birbirlerini dost devlet kabul ederler ve aralarındaki ilişkileri iyi komşuluk, işbirliği ve karşılıklı güven temelinde dayandırır.

MADDE 2

Taraflar, ilişkilerini uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde ve birbirlerinin siyasi bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği ve uyumsuzlukların barışçı yöntemlerle çözümünü ilkelerine uygun olarak her alanda geliştirmek hususunda mutabık olurlar.

MADDE 3

Taraflar, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmamasının veya güç kullanma tehdidinde bulunulmasının kabul edilemez olduğunu ve uluslararası sorunların barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturulması gerektiğini teyid ederler.

Taraflar, uluslararası barış ve güvenliği tehdit edecek veya tehlikeye sokabilecek bir gelişme karşısında temasa geçerek durumu değerlendirecek ve danışmalarda bulunacaklardır.

MADDE 4

Taraflar, etkin bir Avrupa güvenlik sisteminin oluşturulması amacıyla Avrupa'da işbirliğinin geliştirilmesine ve güvenliğin güçlendirilmesine her bakımdan katkıda bulunmaya devam edecekler ve bu amaçla, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı kurumlarının ve enstitülerinin faaliyetlerini destekleyecekler ve bütün boyutlarıyla birleşik bir Avrupa sahasının oluşması için katkılarını sürdürecektirler.

MADDE 5

Taraflar, Birleşmiş Milletler çerçevesinde tespit edilmiş bulunan küresel silahsızlanmayla ilgili hedeflere ve bunun gerçekleştirilmesiyle ilgili çabalara olan desteklerini teyid ederler.

Taraflar, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı çerçevesinde Avrupa'da Konvansiyonel Silahlı Kuvvetler Anlaşması ile başlatılan silahsızlanma sürecini desteklemeyi sürdürecektir ve tüm üye ülkeler arasında güvenlik önlemlerini geliştireceklerdir. Taraflar, kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesine tam bağlılıklarını ve uluslararası planda buna uygun olarak davranacaklarını teyid ederler.

MADDE 6

Taraflar, ilişkilerinin gelişmesini sağlamak, uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak amaçlarıyla danışmalarda bulunacaklardır.

Danışmalar en üst düzeyde en az iki yılda bir kere döngüsel olarak Ankara ve Minsk'te yapılacaktır. Dışişleri Bakanları Ankara'da 14 Aralık 1993 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde düzenli olarak biraraya geleceklerdir. Hükümetlerin diğer üyeleri arasında toplantılar, ihtiyaç duyduğunda yapılacaktır.

Taraflar, Parlamentoları arasındaki temasların teşvik edilmesine özel bir önem vermektedirler.

MADDE 7

Taraflar askeri makamlar arasında üst düzeyli temasların düzenli olarak gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalmışlardır.

MADDE 8

Taraflar, Birleşmiş Milletler örgütünün rol ve etkinliğinin güçlendirilmesi yönünde ortak çaba sarfedeceklerdir. Taraflar, karşılıklı çıkarlarını ilgilendiren konularda Birleşmiş Milletler Örgütünün çeşitli organları ve diğer uluslararası kuruluşlarda istişarelerde bulunacaklardır.

MADDE 9

Taraflar, siyasi partileri, kamu kuruluşları, sendikaları, vakıfları, dernekleri, eğitim kuruluşları, basın ve yayın organları ile vatandaşları arasındaki temasların geliştirilmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 10

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk ve diğer resmi temsilciliklerin faaliyetlerini azami ölçüde kolaylaştıracaklardır.

Taraflar, konsolosluk alanında işbirliği yapacaklar, vatandaşlarına vize verilmesi işlemlerinin karşılıklı olarak basitleştirilmesi yönünde çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 11

Taraflar, aralarındaki ekonomik ve ticari alanlardaki işbirliğinin kapsamlı biçimde ve uzun vadede bir perspektifle geliştirilmesi hususunda mutabıktır.

Taraflar, bu amaçla mal, hizmetler ve sermayenin iki ülke arasında geniş ve etkin dolaşımı için elverişli hukukî, ekonomik, mali ve ticari şartları yaratacaklar, özellikle sanayi, tarım, ulaştırma, telekomünikasyon, enerji, müteahhitlik hizmetleri ve çevre koruma alanlarındaki işbirliğini güçlendireceklerdir. Taraflar, ayrıca ülkelerinde ve üçüncü ülkelerde ikili ve çok taraflı ortak yatırım projelerini destekleyeceklerdir.

Taraflar, temel ve uygulamalı bilimler, modern teknikler ve ileri teknolojiler alanlarında etkin bir işbirliği yapılması için uygun koşulların oluşturulmasını kolaylaştıracaklar ve bilim adamları, araştırmacılar, bilimsel araştırma enstitüleri arasındaki doğrudan temasları ve ortak girişimleri destekleyeceklerdir.

Taraflar, birbirlerinin ülkeleri üzerinden insan ve mal taşımacılığı dahil ulaştırma alanındaki işbirliğini genişleteceklerdir.

MADDE 12

Taraflar, çevre korunması alanında ve özellikle Çernobil felaketinin sonuçlarının hafifletilmesi için yakın işbirliği yapacaklardır.

Taraflar, bu amaçla ayrı bir anlaşmanın aktedilmesi imkânlarını araştıracaklardır.

MADDE 13

Taraflar, kültür, sanat, eğitim ve enformasyon alanlarında işbirliğinin artırılması konusunda kararlıdırlar.

Taraflar, bu amaçla, kültürel ve sanat kuruluşları arasında doğrudan temasları ve işbirliğini teşvik edecekler, basın ve radyo ve TV yayımları alanlarındaki işbirliğinin gelişmesini destekleyeceklerdir.

Taraflar, vatandaşlarına yekdiğerinin kültürünü, sanat ve edebiyat eserlerini ve basın yayın organlarını yakından tanıyabilme ve izleyebilme amacına yönelik girişimleri destekleyeceklerdir.

MADDE 14

Taraflar, ülkeleri arasındaki temasların artmasını ve turizmin gelişmesini teşvik edecekler, gençlik ve spor kuruluşları arasındaki temasların güçlenmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 15

Taraflar, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun, her tür terör eylemine karşı olduklarını ve terörizmin hiçbir koşulda haklı görülmemeyeceği konusundaki kesin inançlarını teyid etmişlerdir.

Taraflar, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile tarihi ve kültürel eser kaçakçılığına karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

Taraflar, hukukî, ticari ve cezai konularda adli yardımlaşma alanında işbirliği yapacaklar ve bu amaçla bir anlaşma imzalayacaklardır.

MADDE 16

Bu Antlaşma herhangi bir Devlete karşı değildir ve tarafların ikili veya çok taraflı anlaşmalarından doğan hak ve vccibelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 17

İşbu Antlaşma 10 yıl süreli olup Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından 1 yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

İşbu Antlaşma Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 18

İşbu Antlaşma Birleşmiş Milletler Yasasının 102 nci maddesi uyarınca Birleşmiş Milletler Sekretaryasına tescil edilecektir.

Ankara'da 24 Temmuz 1996 tarihinde Türkçe ve Belarusça dillerinde ikişer nüsha halinde ve her iki metin aynı ölçüde geçerli olacak şekilde imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ADINA

Süleyman DEMİREL
Cumhurbaşkanı

BELARUS CUMHURİYETİ

ADINA

Alyaksandr LUKASHENKA
Cumhurbaşkanı